

VIOLA D'OLOR
***Viola odorata* L.**

[1753, Sp. Pl. : 934] $2n = 20$

Viola odorata. Làmina: CARL AXEL MAGNUS LINDMANN

Viola odorata. Foto: PAQUITA VILA

Foto: FRANÇOIS MEIGNANT

NOMS POPULARS

Alemanys: Duft-veilchen/Wohlrichendes veilchen/Echtes veilchen / März / März-veilchen / Veilchen / Wohlreichendes veilchen

Anglès: Sweet violet/Apple leaf / Bairnworth / Banworth / Blue violet / Common violet / English / English violet / Garden / Garden violet / Heart's ease /

Heartsease / Purple violet / Russian violet / Sweet blue violet / Sweet dog-violet / Sweet-scented violet/ Violet

Àrab: بنفسج عطري/البنفسج / سكساس

Basc/Euskera: biola, biolchoa, bioleta usaindun, bioleta usainduna, bioleta-lora, bioliña, bioltxo, briolet, briolina, gorrimore

Castellà: Violeta/Viola/viola de olor, viola olorosa, violeta, violeta acopada, violeta aromática, violeta comùn, violeta verdadera, violetes, violetes.

Català: Viola d'olor, biulets, briuleta, viola, viola boscana, viola d'olor, viola de bosc, viola de la Mare de Déu, viola vera, violer bosca

Ceilan: ඉරිලෙත් தாமரை

Danès: Viol / Marts-viol

Eslovac: Fialka voňavá

Eslovè: Dišeča vijolica/Vijolica dišeča

Estonià: Lõhnav kannike

Finlandès: Tuoksuorvokki

Francès: Violette odorante/Violette / Violette commune

Gal·lès: Fioled bêr/Crinllys / Esgidiau'r gog / Millyn / Millyn glas / Millyn gwyn / Millynen

Gaèlic/Irlandès: Sailchuach chumhra

Gallego: pé de múa, viola, violeta, violeta-de-cheiro, víola

Grec: Τον το εύοσμον/Βιολέττα / Τον το εύοσμο / Μενεξές

Hebreu: סגל ריחני/סיגל ריחני

Holandès: Maarts viooltje

Hongarès: Illatos ibolya

Islandès: Ilmfjóla

Italià: Viola mammola/Mammola / Viola odorata

Japonès: ニオイスミレ/においすみれ

Kurd: Cureyeke binefşan

Noruec: Marsfiol

Persa/Farsi: بنفشه انگلیسی, Bānāfsāj, Bānāfsheh

Polonès: Fiołek wonny/Fiołek

Portuguès: Violas/Víolas-roxas / Violetas / Violetas-de-cheiro

Portuguès: Viola, violeta, beneffe, violas, violeta cheirosa ordinaria, violeta-de-cheiro, violetas, violetta, virlassa, víola, víolas, víolas-roxas

Rus: Фиалка душистая

Serbi: Лјубица / Мирисна љубичица / Питома љубичица / Чубица/ Ćubica / Ljubica / Mirisna ljubičica / Pitoma ljubičica

Suec: Doftviol / Äkta fiol / Äkta viol / Luktviol

Turc: Dört mevsim menekşe

Тхес: Violka vonná

Ucraïnès: Фіалка запашна

Xinès: 香堇菜/ xiang jin cai/ hu chin tsao

LITERATURA

«Un dia al verger Maria s'esqueia, lo sol a l'eixir; i al veure-la prop, cada flor li deia: *veniu-me a collir*. Quina flor trià? Trià la viola, sa flaire sentir, perquè no li ha dit encara ella sola: *veniu-me a collir*.» [MOSSÈN CINTO VERDAGUER]

«La primera violeta ha florit, vergonyosa, sota el verd de les fulles perlejades de rou. És la veu que sap dir «primavera» amb paraules d'aroma, en un cant sempre nou». [JOANA RASPALL]

«Fes com la violeta que s'amaga en l'herbei, modesta i pura. No siguis com la rosa, que d'elogis i honors només té cura» [Anònim].

«Un cielo cosè puro, un vento così leggero, non so più dove sono, dove ero. O gaggia nuda, bruna violetta, che nel calore fugace appassisci in fretta. Giorno che te ne vai e non sai nulla di me e della violetta che tanto amo e del ramo nudo della gaggia, giorno, non andar via».[ATTILIO BERTOLUCCI DE SIRIO]

[Luis Mariano - Violetas Imperiales - Paroles - Lyrics imperiales - YouTube](#)

ESOTERISME

No és gaire difícil imaginar que aquesta flor de tan bona flaire simbolitzi la bellesa interior i la lleialtat. Una llegenda assegura que aquestes flors varen néixer de les llàgrimes d'Adam al ser expulsat del paradís. Una altra afirma que aquests flors les va crear Zeus per alimentar la nimfa convertida en vaca de la qual s'havia enamorat. I encara una tercera llegenda explica que Apol·lo s'enamorà d'una nimfa que vigilava el bestiar, però ella el refusà espantada i un cop amagada dins el bosc invocà Diana, la deessa de la caça, qui *in extremis* pogué convertir la nimfa en violeta, flor que simbolitza també la puresa, humilitat, modèstia, devoció, lleialtat i castedat.

Sempre s'ha cregut que les violetes espanten els mals esperits. Dur una bosseta amb flors de violeta com amulet protegeix de la maldat aliena i estimula al canvi de sort, promou la tranquil·litat i va bé contra l'insomni. Una bosseta verda amb fulles de la planta prevenen úlceres o almenys eviten que empitjorin. Un bany amb flors de violeta i d'espígol estimula la passió sexual.

Somniar amb violetes sol significar nostàlgia del passat, o felicitat discreta (oferir-les o prendre-les), o també relaxació moral (contemplar-les).

En la santeria cubana les flors de violeta s'associen a Oggun, o a les persones dinàmiques, combatives, apassionades, aventureres, desafiants. La planta, doncs, hauria de protegir, com Oggun, de ferides per objectes metàl·lics i de la febre, o de complicacions després d'una operació quirúrgica.

HISTÒRIA

DIOSCÒRIDES (segle I) recomanava un emplastre fet amb les fulles, soles o amb farina d'ordi, per alleujar la inflamació. Les violetes curen l'ardor d'estómac, alleugen la dels ulls i corregeixen el prolapse anal. La flor beguda amb aigua va bé contra l'amigdalitis i també l'epilèpsia en nens.

Per a NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) les «violets» són plantes regides per Venus. Refresquen i humidifiquen mentre són tendres i s'empren per calmar l'excés de calor, les inflamacions als ulls, a la matriu o al cul. Serveix beure la infusió de les fulles i les flors afegint-hi vi o aplicant la planta directament als mals. Alleuja el mal de cap per poques hores de son. També es pot aplicar amb oli de roses. Les fulles (4 g) purguen la bilis. Les fulles assecades i triturades en pols ajuden contra l'epilèpsia infantil, almenys si s'agafa al començament. Les violetes blanques ajuden a madurar i dissoldre els bonys inflamats. Les flors també van bé contra la pleuresia i altres malalties pulmonars, la ronquera, la uretritis, el dolor a la ronyonada i a la bufeta de l'orina. Van bé contra la icterícia, les febres agudes, la set exagerada. Un bon remei és la barreja del xarop de violetes amb licor, suc o xarop de llimona, unes gotes d'àcid sulfúric. Les violetes són cordials. Les fulles s'empren en emplastres contra inflamacions i bonys, dolors, mal de cap, hemorroides (fregides amb rovell d'ou).

NAPOLEÓ I tenia una especial devoció per les violetes, que acabaren sent el símbol del seu (efímer) retorn al tron de París.

Al rei ALFONS XIII es delia pels caramels de violeta que comprava a la pastisseria «La Violeta» de la plaça de Canalejas a Madrid.

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les Violàcies es distingeix per tenir les flors dialipètales, superovàriques, isostèmones, ser plantes herbàcies baixes, flors irregulars amb 5 estams lliures. A més, les fulles tenen estípules, solen estar agrupades en roseta basal, les flors zigomorfes tenen 5 sèpals, 5 pètals (2 dorsals iguals, 2 laterals iguals, drets i abaixats), i el ventral prologat en esperó. Els 5 estams tenen les antereres aplicades sobre l'estil; el pistil és tricarpel·lar amb placentació parietal; el fruit és en càpsula que s'obre per valves; i les llavors tenen una carúncula. La família compta amb unes 800 espècies agrupades en uns 21 gèneres, però el paradigmàtica és, sens dubte, el gènere *Viola*, de la tribu *Violae*, que compta amb unes 10 gèneres. El gènere compta amb unes 600 espècies.

Dins el gènere, *Viola odorata* es distingeix per no ser pas llenyosa, acaule, amb estolons, flors de color violeta amb els dos pètals superiors ascendents, sèpals obtusos, estípules oval-lanceolades, de 5-15 × 3-4 mm planta una mica pubescent, fulles no coriàcies, suborbiculars, amb els sinus basal molt estret, de marge finament festonejat, peduncle amb les bràctees ubicades cap el mig o més amunt. Càpsula pubescent.

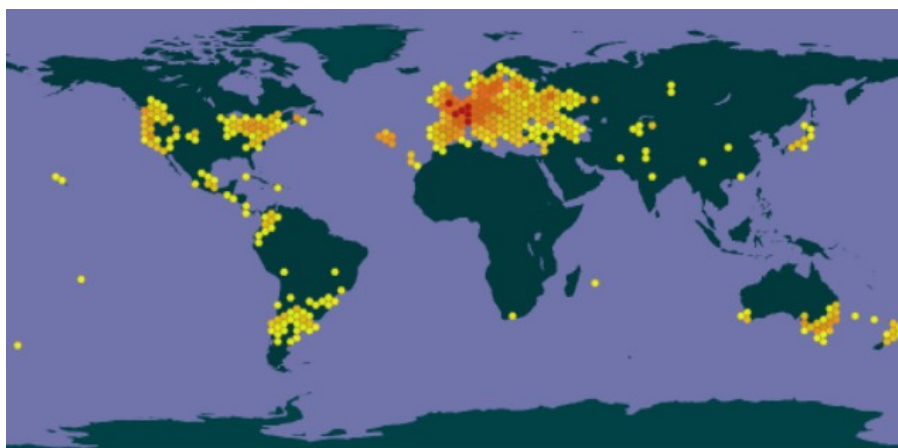
De les espècies properes com *Viola alba*, *Viola odorata* se'n distingeix perquè té les estípules oval-lanceolades (i no lanceolades-linears), breument ciliades (i no laciniades), les fulles arrodonides o amplament ovals (i no agudes), amb l'apex obtús (i no agut), i el marge finament festonejat (i no grosserament festonejat), i són poc piloses (i no recobertes d'indument pilós; fa estolons llargs i fins (i no curts i gruixuts), radicans que no floreixen fins el segon any (i no ja el primer); i les flors són de color violeta fosc i molt oloroses (i no flors al terç inferior blanques i poc oloroses).

FONGS ENDOFÍTICS

Aspergillus awamori	Colletotrichum trifolii	Fusarium sp.
Aspergillus japonicus	Colletotrichum truncatum	Nectria haematococca
Aspergillus niger	Daldinia eschscholtzii	Nigrospora sp.
Cladosporium tenuissimum	Fusarium nematophilum	Paecilomyces tenuis
Colletotrichum destructivum	Fusarium oxysporum	Penicillium sp.
Colletotrichum siamense	Fusarium solani	Peniophora sp.

MALURES: virus del motejat de la violeta

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Viola odorata al món, segons GBIF

A la península hispànica, a la meitat Nord i al SE. A Catalunya, als Ports, a Osona, Serralada Transversal fins el Montseny, Collserola, Montserrat, La Mola, i Maresme, al Montsec, i Pirineus des de l'Albera fins la Vall d'Aran. Al Ripollès abunda a la verneda del Segadell, entre Ribes i Pardines.

PROPIETATS MEDICINALS

- analgèsica
- antiasmàtica
- antibacteriana (p.p. ciclo-violacina O₂)
- anticancerosa
- anticonvulsiva
- antiespasmòdica
- antifúngica
- antihelmíntica
- antiinflamatòria
- antimuscarínica
- antioxidant
- antireumàtica
- aperitiva
- bronquial
- cordial
- cosmètica
- depurativa
- emol·lient
- febrífuga
- hepatoprotectora
- hipotensora
- inhibidora de la lipasa (p.p. endòfits)
- inhibidora de la tirosinasa
- laxant suau
- mucolítica
- neuroprotectora
- pectoral
- protectora vasos sanguinis
- sedant pre-anestèsia
- sudorífica
- vomitiva (p.p. alcaloide violina) (només a grans dosi) REL

USOS MEDICINALS

- acne
- amigdalitis
- anorèxia
- ansietat
- artritis reumatoide
- asma
- borratxera
- bronquitis
- cabell sec que cau
- càncer de boca
- càncer de laringe
- càncer de llengua
- càncer de mama MCF-7, MCRF-7/ADR, SKBR3, T47D, MDA-MB-231, 4T1
- càncer d'ovari OVCAR-3
- càncer de pell
- càncer de pròstata PC-3
- càncer de pulmó
- cansament
- catarro
- cistitis
- colesterol alt
- colesterol HDL baix
- conjuntivitis
- convulsions
- cucs intestinals
- depressió nerviosa
- dermatitis al·lèrgica
- diabetis
- disfàgia
- dislocacions d'articulacions
- disúria
- dolor al costat (melsa, fetge, pulmó)
- dolors
- èczemes
- edemes
- epilèpsia
- *Escherichia coli*
- estomatitis
- faringitis
- febre en nens (oli UE llambric)
- fissures anals
- fongs (*Fusarium*)
- gastritis
- gota
- grip
- *Haemophilus influenzae*
- *Helicobater pylori*
- hemorroides FUL
- hepatitis alcohòlica
- hipertensió
- hipoglucèmia
- icterícia
- incontinença d'orina
- insomni (oli nas UE)

- intoxicació per paracetamol
- isquèmia cerebral
- *Klebsiella pneumoniae*
- mal de cap
- mal de coll
- mala circulació
- melanoma
- memòria deficient
- migranyes (+ *Rosa damascena* + *Coriandrum sativum*)
- mossegades
- nafres al cap
- nefritis
- otitis
- panses als llavis
- pell seca
- picors
- pleuresia
- prolapse rectal (+ sucre)
- prostatitis amb noctúria
- *Proteus vulgaris*
- *Pseudomonas aeruginosa*
- pulmonia
- rascades
- refredat
- restrenyiment
- retenció d'orina
- reuma
- rinitis al·lèrgica (oli UE)
- ronquera
- *Salmonella typhi*
- sequedat als ulls (oli nassal)
- set exagerada
- síndrome metabòlica
- *Staphylococcus aureus*
- *Streptococcus pneumoniae*
- *Streptococcus pyogenes*
- taquicàrdia
- tos
- tos-ferina
- traqueïtis
- *Trichomonas vaginalis*
- triglicèrids alts
- tuberculosi
- tumors
- úlceres d'estómac
- úlceres al nas
- ungles debilitades
- urticària

PREPARATS

- Absolut:
- Caramels:
- Crema vaginal: violeta FLO + *Mentha piperita* + *Eucalyptus camaldunensis* .
Contra *Trichomonas vaginalis*
- Decocció de la rel: 10 de rel tendre/ 300 mL d'aigua es bullen fins reducció a 1/3: és un vomitiu segur.
- Infusió contra prostatitis: violeta FLO + *Echium amoenum* FLO + *Physalis alkekengi*
- Melat : barreja amb mel de la planta amb flors molt triturada. En UI per afeccions respiratòries
- Oli (d'ametlles) de maceració: per posar al nas, al llambric, a l'anús, etc.
- Oli essencial:
- Oli sedant contra insomni: violeta FLO + safrà + LLA enciam. S'introdueix al nas.
- Xarop: flors 10 g + aigua bullint 100 mL, infusionar 12 hores tapat, colar i afegir 180 de sucre blanc.

ALTRES USOS

De les flors se'n fa una confitura, tenint molt en compte de no destapar la barreja perquè no se'n vagi l'aroma quan es va bullint. Les fulles joves es mengen en amanida o cuites, com les flors. Posades a les sopes les fan més espesses. Alguns pastissos (vegans) venen adornats amb flors de violetes a finals d'hivern, que és quan floreixen. L'extracte s'afegeix a caramels, pastissos o gelats. L'oli essencial s'empra en perfumeria i en elixirs bucals. Una tona pot produir una lliura

d'absolut. El tint de les flors s'empra com el tornassol com indicador de pH; es torna vermell en àcids i verd en bases. H. Els ciclòtids de la violeta (cicloviolacina O₁) tenen efecte contra el caragol poma (*Pomacea canaliculata*).

caramels amb sabor a violetes

violetes escarxades

confitura de violeta

PRINCIPIS ACTIUS DE VIOLA ODORATA

- 2,6-nonadièn-1-ol
- 2,6-nondièn-1-al
- 3-beta-firedelanol
- àcid beta-nitropropioníc REL
- àcid enàntic FUL
- àcid ferúlic
- àcid heptanoic FUL
- àcid màlic FLO
- àcid N-heptílic
- àcid octenoic FUL
- àcid octílic FUL
- àcid palmític FUL
- àcid propioníc FUL
- àcid salicílic FUL
- àcid salicílic-metil-èster REL
- àcid sinàpic
- agents tànnics
- albúmina
- alcaloide REL
- aldehyd de violeta FLO
- alfa-ionona FLO
- benzil-acetat
- benzil-alcohol
- beta-ionona FLO
- beta-irona FLO
- beta-sitosterol
- Calci
- cianina FLO
- ciclòtids (pèptids macrocíclics amb cisteïna): vodo I₁, vodo I₂, vodo I₃, vodoM (=ciclo-SWPVCTRNGAPICGESCFTGKCYTV QC)SC), vodoN (=ciclo-SWPVCYRNGLPVCGETCTLGKCYTA GCSC)
- ciclo-violacina-O₂
- d-dihidro-alfa-ionona FLO
- d-dihidro-beta-ionona FLO
- dietil-ftalat FLO
- escopoletina
- esteroides
- eucaliptol
- eugenol
- Ferro
- flavonoides
- friedelina FUL
- gaultherina
- glucòsids
- goma natural
- heptenol FLO
- hexanol
- hexil-acetat
- iso-borneol FLO
- iso-vitexina
- kaempferol
- kaempferol-6-glucòsid
- L-zingiberè FLO
- linalool
- Magnesi
- melatonina 1 ppm FLO
- mentona
- metil-salicilat REL
- mirosina FRU
- mucílag
- n-2-octèn-1-ol FUL
- n-hexanol
- octadienol FLO
- odoratina REL
- parmona FLO
- piperonal FLO
- Potassi
- proteïna
- quercetina
- quercetina
- rutina FLO
- saponina REL
- Sodi
- sucres
- tint blau FLO
- triacetoamina REL
- undecanona-2 FLO
- vainillina FLO
- violan REL
- violanina
- violaquercitrina FLO
- violarutina FLO
- violina FLO REL
- violutòsid
- vitexina
- Zinc

OLI ESSENCIAL DE VIOLA ODORATA

- 1-dodecanol 1%ç1-eicosè 1.5%
- 1-hexadecà 4.5%
- 1-octadecè 1%
- 1,8-cineol 2%
- 2-metoxi-3-(1-metil-etil)-pirazina (França)
- 2E,6Z-nona-2,6-dienol (França)

- 2-metoxi-3-(2-metil-propil)-pirazina (França)
- 3-metil-but-2-enal (França)
- 3,5,5-trimetil-ciclohex-2-enona (Egipte)
- 4-etil-benzaldehid (França)
- 5,6,7,7a-tetrahidro-4,4,7a-trimetil-2(4H)-benzofuranona 12%
- 9,19-ciclo-anost-6-èn-3,7-diol 2.5%
- àcid hexadecanoic 1%
- àcid hexanoic (Egipte)
- aldehyd salicilic 0.5%
- alfa-cadinol
- alfa-pinè 1%
- benzil-acohol
- beta-fenetil-formiat (França)
- beta-pinè 0.5%
- butil-2-etil-hexil-ftalat 30 (Iran)
- butil-hexil-ftalat
- càmfora 1%
- cis-2-hexenal 1%
- cis-3-hexenol 1.5%
- cis-rosa-òxid (Egipte)
- citronel·lal 3%
- E,E-hepta-2,4-dienal (Egipte)
- espatulenol 2.5%
- etil-hexanoat (França)
- eugenol (Egipte)
- fenil-butanona
- geraniol 3%
- globulol
- heneicosà 1.5%
- hexadecà 4%
- linalool 3%
- llimonè (Egipte)
- metil-salicilat 2%
- pent-1-èn-3-ol (França)
- trans-rosa-òxid (Egipte)
- tridecà (Egipte) 2%
- undecanal 1%
- viridiflorol 6%

MÉS INFORMACIÓ

«A critical review on phytochemistry, pharmacology of *Viola odorata* L. and related multipotential products in traditional persian medicine». ZOHRE FEYZABADI, FARIBA GHORBANI, YASAMAN VAZANI, MOHAMMAD M ZARSHENAS.

<https://www.lavioletaonline.es/es/>